

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

TELEFON: CHelsea 3-3878
NO. 92. — ŠTEV. 92.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870
NEW YORK, FRIDAY, APRIL 20, 1934. — PETEK, 20. APRILA 1934

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878
VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

VLADA NIMA POSEBNE SREČE S POSREDOVANJEM

SVOBODA Tiska BO TOLIKO ČASA ZAJAMČENA, DOKLER JE NE BODO UREDNIKI IZRABLJALI

Položaj v okrožju mehkega premoga v državi Alabama je še vedno zelo kritičen. — V St. Louis namerava zastaviti dva tisoč avtih delavcev. — Stavka detrotskih mehanikov se nadaljuje. — Prizivna oblast, kateri načeluje Clarence Darrow, ni podrejena NRA.

Stavke so se razširile tudi v tista industrijska središča, v katerih je doslej vladal mir. Par velikih stavk še ni bilo uravnanih, in kakor kaže, tudi tako zlepa ne bodo. Vladna posredovanja so se skoro popolnoma izjalovila.

Položaj v alabamskem premogovnem okrožju, kamor je bila poslana narodna garda, je postal tako kritičen, da bo moral posredovati industrijski diktator general Johnson.

Narodni gardisti so preprečili pohod štrajkarjev proti Edgewater Mine, ki se nahaja v bližini Birmingham, Ala. Zaloge premoga v tej državi bodo v par dneh izčrpane.

Tudi v avtnej industriji je položaj še vedno kritičen. V St. Louis je zapretilo s stavko dva tisoč delavcev Chevrolet in Fisher Body družbe. Od družb zahtevajo priznanje unije.

Zastopniki 3000 newyorskih raznašalcev Postal Telegraph in Western Union Telegraph Company, nameravajo proglašiti splošen štrajk, ako družbi ne bosta ugodili njihovim zahtevam. Raznašalci zahtevajo minimalno plačo \$15 za štirideset ur dela na teden.

Stavka detrotskih mehanikov se nadaljuje, ni pa zavzela takega obsega kot je bilo sprva preročeno. Neki delavec, ki je bil izključen iz unije, pravi, da konkurenti izven Detroita namenoma ščujejo na štrajk v Detroitu, da bi mogli sami ribariti v kalnem in delati večje dobičke.

WASHINGTON, D. C., 19. aprila. — Danes je sprejel predsednik Roosevelt v Beli hiši petdeset urednikov, ki imajo tukaj svojo letno konvencijo.

Na konvenciji je rekel predsednik Paul Bellamy, urednik clevelandskega "Plain Dealerja":

— Svoboda tiska nam je po ustavi zajamčena in jamči jo tudi NRA v svojih določbah. Navsezadnjem je pa od urednikov samih odvisno, če bodo uživali svobodo tiska ali ne. Prvi pogoj je, da te svobode ne izrabljajo.

Na konvenciji bo jutri govoril tudi industrijski ravnatelj Hugh S. Johnson.

Zvezni senator Nye iz North Dakote, ki smatra generala Johnsona za največjega nasprotnika malih trgovcev, katere namerava žrtvovati na oltarju velikih, je slišal danes, da bo prizivna oblast, kateri načeluje sloviti odvetnik Clarence Darrow, odpravljena.

Odgovorili so mu, da je prizivno oblast ustanovil sam predsednik in da ni podrejena NRA.

CHICAGO, Ill., 19. aprila. — Profesor Irving Fisher, ki poučuje narodno gospodarstvo na Yale univerzi, je danes v nekem predavanju trdil, da se je delo za obnovitev narodnega gospodarstva prenehalo v tistem hipu, ko je stopila NRA v veljavno. Razmere so se šele tedaj nekoliko izboljšale, ko je predsednik "zgrabil dolar za vrat".

WASHINGTON, D. C., 19. aprila. — Iz zanesljivega vira se je izvedelo, da bo industrijski diktator Hugh S. Johnson nekoliko omilil pravilnik za premogovno industrijo v južnih državah. Premogovni baroni pravijo, da pod nobenim pogojem ne bodo plačevali po južnih državah takih mezd kot so dolocene za premogovnike na severu.

Stavko 21,000 premogarjev bo mogoče uravnati le z Johnsonovim posredovanjem.

Dakotski farmerji prete z vojno

FRANCIJA JE ZAVRNILA VSA POGAJANJA

S francoskim odgovorom Angliji so razorozitvena pogajanja nemogoča. — Francija ne opusti niti enega topa.

London, Anglija, 19. aprila. — V sledi francoskega odgovora angleški ladi so vsi oni, ki so upali, da bo med vsemi dežavama dosegel sporazum glede razorozitvenega razočaranja. Francija je s tem s svojim odgovorom zadala razorozitveni konferenci usodepoen udejce.

Francija je odgovorila na dvoje vprašanj angleške vlade. 1. Ako Francija sprejme angleški načrt za pogajanja glede orožja in 2. kake jamčine zahteva Francija. Francija je prvo vprašanje odločno zavrnila in s tem odpade drugo vprašanje.

Francoska vlada kaže na oborjanje Nemčije, kar je proti versiliški pogodbini in ne da bi dobila kako dovoljenje od Lige narodov. Nemčija je določila veliko vstoza za svojo nemundo ter s tem pokazala, da ne mora imeti nikakrige opravki z razorozitveno konferenco.

V sedanjih razmerah mora Francija, navzicle temu, da želi mir, glede na svojo lastno varnost. Drugi korak tedaj ne bo vodil k razorozitvi, temveč od nje.

Francija je bila pripravljena dovoliti Nemčiji, da se oboroži, aki bi ji Anglija obljubila vojaško pomor, aki bi jo Nemčija napadla. Ko je Anglija tega v hotelu obljubila, mora Francija opustiti vsako misel na razorozitven ter obdržati svojo močno vojsko ter ne smi opustiti niti enega topa.

V tem stališču podpira Francijo tudi Mala antanta. S tem je Francija zadala razorozitveni konfereci smrtni udarec.

FACTOR JE IZDAL VELIKE SVOTE

Chicago, Ill., 19. aprila. — John Factor, ki bo v kratkem izvoljen angleškim oblastim, ker je ogoljaf ljudi za več milijonov dolartov, je potrošil za svoj boj proti izročitvi \$2,170,000.

IZDELovalci JUHE NA STRAJKU

Camden, N. J., 19. aprila. — Campbell Soup Company je naprosila sodišče, da izda odredbo, po kateri bo bilo 2000 stavkujočim delavcem prepovedano piketirati, ker so zakrivili že več maksištov.

PROTESTANTI HOČEJO V KATOLIŠKO CERKEV

Kolin ob Reni, Nemčija, 19. aprila. — Kot pravi cerkveni učenjak Karl Thieme, se je med nekaterimi protestantskimi postorji pričelo močno gibanje za združenje s katoliško cerkvijo.

STAVKA NA ŠPANSKEM

Madrid, Španija, 19. aprila. — Sestajni dan generalne stavke je vojaštvo in policija v posesti praznih ulic v Zaragozi.

NAJIJCI SO MILITARISTIČNA ORGANIZACIJA

Hitler hoče porabiti nazijsko organizacijo za obrambo Nemčije. — Ves narod hoče braniti svojo domovino.

Berlin, Nemčija, 19. aprila. — Šef generalnega štaba nazijskih napadačnih čet, stotnik Ernst Hoehn, ki je obenem član Hitlerjevega kabinta, je sedaj prvič priznal, da namerava kancler Hitler porabiti nazijske napadne čete, kot vojaško skupino za obrambo Nemčije proti vsakemu vpadišču.

Francija je ves čas zatrjevala, da so nazijske napadne čete del nemške oborožene sile in da Nemčija, ker vzdržuje tako organizacijo, krši versališko mirovno pogodbo.

Stotnik Roehm, ki je govoril nemškim in inozemskim časnikiškim poročevalcem, je rekel, da se hoče Nemčija utrditi proti vsakemu napadu.

Nikdo naj ne misli, — je rekel Roehm, — da more v bodočnosti kdo napasti Nemčijo, ne da bi bil kaznovan. Vsak vpad ne bo zadel samo na armado, temveč na ves narod, ki bo branil svojo deželo.

Francija je imel svojo roko pri pariških nemirih v februarju. — Še nima kraja, kamor bi še.

Troki je imel svojo roko pri pariških nemirih v februarju. — Še nima kraja, kamor bi še.

Pariz, Francija, 19. aprila. — Francoske oblasti so objavile senzacijonalno tedive, da je Leon Troki v nemirih v februarju skočil doseči delavsko diktatorstvo. Po nemirih je Troki izdal oklep, v katerem je zahteval "oboroženo delavsko vojaštvo", in dalje pravil: "Vojna se je šele pričela. Drugi mi ni mogoč kot v boju na smrt; v bodoče bo odločen mir s silo na ulici".

Policija zahteva od Trokija, da kar najhitreje zapusti svojo vilo v bližini Barbizon, kjer je z vladnim dovoljenjem živel štiri meseca. Toda pri tem je policija poslušavljiva ter mu je dala časne nekaj dni z ozirom na nevarnost, ki preti njegovemu življenju.

Nikoli še ne ve, kam bo šel Troki. Združenih držav ne mora prestiti za dovoljenje, ker so že enkrat zavrnili njegovo prošnjo.

Francoska vlada je pred dvema dnevoma Trokiju naznala, da mora odpotovati iz dežele, ker je prelomil svojo obljubo, da se ne bo vmesaval v politiko, ko je priznal, da je deloval za Četrto internacionalno.

Njegova vila, ki se nahaja 35 milijonov Pariza, je strogo zastrlena. Nikomur ni dovoljen vstop v vilo.

Policija trdi, da je Troki pokazal svoje revolucionarno delovanje ob priliku pariških nemirov, ko je postal svoje agentje k socialističnim in komunističnim voditeljem, katerim je priporočal, da sklicajo veliko zborovanje, na ka-

DILLINGERJEV ZDRAVNIK JE POD VARŠCINO

Zdravnik, ki je obvezal Dillingerjevo rano, je pod visoko varščino. — Aretirana je bila tudi bolniška strežnica.

Minneapolis, Minn., 19. aprila. — Dr. Clayton E. May in njegova bolniška strežnica Mrs. Gurniath Ladelle sta bila obdeljena, da sta ščitila Johna Dillingerja pred policijskimi oblastmi.

Oba sta bila aretrirana, ker sta Dillingerju nudila pomoč s tem, da sta mu zavezala rano, katero je dobil, ko je bil obstreljen, to pred detektivi 31. marca pobegnil iz nekega hotela v St. Louis.

Zvezni sodnik W. T. Goddard je izpustil pod varščino 50 časi doljarjev.

Postava države Minnesota dolža, da mora vsak zdravnik nazunuti pristojnim oblastim, da je komu obvezal rano, ki je bila posledica strela. Dillinger je bil obstreljen, ko je pobegnil iz tretjega nadstropja hotela. Žej je teda pobegnil tudi Evelyn Freschetti, ki je sedaj zaprti v Chicago.

Po krvavih sledovih so detektivi sklepali, da je Dillinger moril biti ranjen. Zdravnik in bolniška strežnica sta priznala, da sta spoznala Dillingerja, ko se je zgledil v zdravnikovem uradu.

Chicago, Ill., 19. aprila. — Dillinger je mogel vsakdo videti v restavraciji, v kateri so detektivi aretrirali 9. aprila njegovo ljubico Evelyn Freschetti. Pri aretaciji je bil od nje oddaljen samo nekaj karakov.

Kot je izpovedala Freschettiju,

je Dillinger sedež njene prijateljice, ki je opazil detektive, ki so prihajali proti restavraciji. Dillinger je mirno vstal šel iz restavracije ter sedež v svoj avtomobil in se je naglo odpeljal.

JUGOSLOVANSKO MINISTRSTVO ODSTOPILA

Beograd, Jugoslavija, 19. aprila. — Ministrski predsednik Nikola Uzunović je nepričakovano naznani kralju Aleksandru odstopil. Uzunović je rekel, da je v resnici star 169 let.

Dr. Voronov, ki je na potovanju skozi Istanbul, je povabil Zaro Agho, ki je vratar v neki vladni palaci, ter ga prosil, da se mu podvrže preiskavi. Dr. Voronov pravi, da je mogoče natanko dognati starost vsakega čoveka. Dr. Voronov bo pomagal dr. Bedjet Sabit bej. Zaro Agha bo v nekaj dneh šel na klinikno, kjer ga bo sicer zdravnikova preiskava.

Zaradi splošnega razburjanja je delo na poljih začelo. Farmerji, ki ne vedo, ne kogn, so se začeli zanašati na svojo lastno močnost.

Do sedaj je japonsko zunanjinsko ministrstvo pojasnilo svoje stališče samo v časopisih, toda bodo najbrže uradno o tem obveščene tudi vse vlade tujih držav.

V svoji izjavi pravi japonska vlada, da prevzame odgovornost za vzdrževanje miru v Vzhodni Aziji ter bo odpraviti tradicionalno kitajsko politiko, da si vlaže posameznih kitajskih provin med seboj nasprotujejo. Japonska bo biti tudi sodnik v tem, ako inozemška finančna ali tehnična pomoč povzroča v Vzhodni Aziji nevarnost.

Na koncu je rekel, da bo zunanjinsko ministrstvo odstopilo, da se ne bo zanašal na nevarnost.

Do sedaj je japonsko zunanjinsko ministrstvo pojasnilo svoje stališče samo v časopisih, toda bodo najbrže uradno o tem obveščene tudi vse vlade tujih držav.

In v skrajnosti se bodo farmerji poslužili oružja.

V SKRAJNOSTI SE BODO UPNIKOM ZOPERSTAVILI Z OROŽJEM

BISMARCK, N. Dak., 19. aprila. — Zvezni farmerji v North Dakota je zapretila državljanško vojno, če jim banke in družbe, ki imajo na farmah morgiče, ne bodo dale miru. Governerja so pozvali, naj proglaši obsedno stanje, ki naj bo trideset dni v veljavi.

JAPONCI BODO ZAJAMČILI MIR

Japonska hoče skrbeti za mir na Kitajskem. — Protivila se bo vmešavanju drugih držav.

Washington, D. C., 19. aprila. — Vzroki izjave japonske vlade vladne oblasti, ki je se bo vklonil njihovi volji.

Na ta način bi dobili farmerji trideset dni časa, da bi mogli v miru opraviti svoja dela na poljih.

Sedaj nimajo miru. Neprestano jih nadlegujejo agenti ter zastopniki bank in poslovnih družb ter jih tirajo pred sodiščem z zahtevo, naj zadoste svojim finančnim obveznostim.

Država je pred kratkim proglašila moratorij, ki naj bi farmerji že osaj navidez nekaj razhremen.

Banke in poslovnih družb ter jih tirajo pred sodiščem z zahtevo, naj zadoste svojim finančnim obveznostim.

Zaradi splošnega razburjanja je delo na poljih začelo. Farmerji, ki ne vedo, ne kogn, so se zač

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Ca pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopisni bres podpisna in osebnosti se ne pribujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da bitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

PLAČE IN CENE

V svojem mesečnem poročilu je Ameriška Delavska Federacija ugotovila splošno znano dejstvo, namreč, da ni med cenami in med plačami nikakega razmerja.

Delavske plače so še počelo kvišku, dočim so cene živiljenskih potrebščin šinile z bliskovito naglico v višino.

Nakupovalna sila delavea se je povlašala izza marca meseca lanskega leta za 41 odstotkov.

K temu sta največ pripomogli Civil Works Administration (CWA) in Public Works Administration (PWA) s svojimi tisoč osemsto milijoni dolarjev, precej pa tudi privatna industrija, ki je zaposlila izza onega časa veliko število delavcev.

Cena živiljenskih potrebščin je pa še vedno za 28 odstotkov višja.

Največjo nevarnost predstavlja pomanjkanje nakupovalne sile pri posameznem delaveu.

Marca meseca lanskega leta je povprečni delavec zaslužil po devetnajst dolarjev na teden. Danes zasluži enoindvajset in pol dolarja, torej osem odstotkov več.

Cena živilom je pa v istem času narasla za dvajset odstotkov, cena obleki in drugim potrebščinam pa za osemindvajset odstotkov.

Če stroški za živiljenske potrebščine sproti počelo ves delavcev zaslužek, ki običajno ne zadošča niti za najpotrebnejše, kje naj dobe delavei denar za nakup hiš, radio aparator, avtomobilov in drugih ugodnosti!

Ameriška Delavska Federacija pravi:

— Cena marsikateremu izdelku se je zvišala brez vasek potrebe. Pravilnikov so so nekateri tovarnarji posluševali v svoje dobičkalovske namene, kar seveda ni v nobenem soglasju s programom za obnovo ameriškega gospodarstva.

— Kontrola nad cenami je eden največjih problemov, ki nas čakajo. Kontrola nad cenami je za delavstvo največje važnosti, kajti kaj pomaga za par centov povišana plača, če so živiljenske potrebščine trikrat ali štirikrat dražje?

— Z denarjem, ki ga delavec dames zasluži, ne more v mnogih slučajih niti toliko kupiti kot je kupil lani z dosti manjšim zaslužkom.

Tako razmere zamorejo uničiti vse dobrine idealnega predsednikovega programa.

Kapitalisti se morajo odreči dobičkom, kajti proti vsem pravilom je, da bi bil volk sit in koza cela.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJU
Za \$ 2.50	Din. 100
\$ 5.	Za \$ 9.25
\$ 7.25	Din. 200
\$11.75	Za \$ 17.90
\$22.75	Din. 300
	" \$ 44.
	Din. 500
	" \$ 87.50
	Din. 1000
	" \$174.—
	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE
CENE PODVRŽENE SPREMENI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARIH
Za izplačilo \$5.00 morate poslati — \$ 5.75

" " \$10.00 " " \$10.85

" " \$18.00 " " \$19.

" " \$20.00 " " \$21.

" " \$40.00 " " \$41.55

" " \$60.00 " " \$61.80

Prejemnik dobri v starom kraju izplačilo v dolarkih.

Nova nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 West 18th Street NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

Z vrlo vodo polit

29. marca ob 6 je prišlo v Strojnih tovarnah in livarnah do hude nesreče oziroma poškodbe. Tovarniški delave se po končanem delu redno umijejo v kopalnicu. Med temi delaveci je bil tudi 20-letni vajenec za modelnega miziranja M. Žerjav iz Borovnice št. 130. Žerjav se je zapletel pri kopanju v spor z nekim svojim tovaršem, ki je pograbil posodo z vrlo vodo ter jo zilil na Žerjava. Žerjav je zatrulil od silnih bolečin. Dobil je hude opkeljine po vsem gornjem delu života, zakaj oblečen je bil le v hlače, ki so zbranele, da ni bil opelkin se po spodnjem delu telesa. Telefonsko je bil počlan reševalni avto, ki je naglo prepeljal poškodovanca v bolnišnico.

Požar je izbruhnil

pri posestniku Alojziju Tomineu v Narpljah pri Majšpergu. Požar, ki je izbruhnil v gospodarskem poslopju, se je razširil na stanovanjsko poslopje in je neapeljal vse do tel. Zgorela je vsa kрма, živila, poljsko orodje in tudi približno 120 kg težka svinja ter veliko perutnine.

Smrtna kosa.

V Rogoznici pri Ptaju je umrl Ivan Kosi, vpojeni narodnik, rodom iz Norščeve pri Ljutomeru. Dosegel je starost 53 let.

Zastrupljen s plinom.

28. marca v poznih nočnih urah se je zgrodila v Mariboru v novi Bergovi hiši na Glavnem trgu tragična smrtna nesreča. V tretjem nadstropju hiše stanjujeta brata Höfer, lastnika znane mariborske trgovine z muzikalijami v Ulici 10. oktobra. Mladi Edmund Höfer je bil v kuhinji pri plinskem štedilniku, kjer se je kuhala kava in jebral časopis. Bil je sam v stanovanju, ker je služkinja odšla v kmet po divja. Ko se je kava skuhal, je plamen ugasnil. Edmund Höfer pa je očvidno pozabil zapreti plin. Ko se je čez nekaj časa služkinja vrnila nazaj v kuhinjo, je našla v zaplinjenem prostoru Edmunda Höferja na tleh v nezvesti. V strahu je takoj poklicala v istem nadstropju stanovanje zdravnika dr. Ivančeka, ki je začel takoj v izmetnem dhanjanju pri ponosrečenem, prispehl so reševalci in skušali oživeti Edmunda s kisikom, toda vsi napori so bili zmanj. Pokojni je očvidno vdihnil preveč plina in je umrl. Tragično je, da se je v isti rodbini pred leti zgodila nesreča z zastrupljenjem in je umrla pokojnikova sestra za zastrupljivo z lizolom.

Dogodek je v Mariboru vzbudil splošno sočutje, ker je bil Edmund Höfer priljubljen.

Avtomobilska nesreča v Kranju.

Na nogometno tekmo med SK Reko iz Lubljane in SK Korotnomi z Kranja je prišlo tudi nekaj ljubljancov. — Tako je Zalokar Rudolf, tovarnar kvassa na Glincah pripeljal s svojim avtomobilom seboj družbo treh oseb.

Kmalu po sedmih zvečer se je Zalokar z družbo odpeljal iz Kranja. Cesta je bila radi dežja vse blatna in opolzka. Zalokar, ki je sam šofiral, je ovinek na Jelenovem klancu svetno prevozel in se je bližal hiši Stanka Pesjaka. Nenkraft je voz zdrsnil na levo stran.

Denarjem, ki ga delavec dames zasluži, ne more v mnogih slučajih niti toliko kupiti kot je kupil lani z dosti manjšim zaslužkom.

Tako razmere zamorejo uničiti vse dobrine idealnega predsednikovega programa.

Kapitalisti se morajo odreči dobičkom, kajti proti vsem pravilom je, da bi bil volk sit in koza cela.

PRI izdelavi Ruppertovega Piva ni nikdar hitrice in naglice. ČASU se vedno da ves razmah. Vsak sod je primerno postaran ... edinote ČAS lahko izdeli redek in delikaten okus, ki ga spozname kot RUPPERTOV

Nobenega nadomestila ni za ČAS

JACOB RUPPERT'S BEER "MELLOW WITH AGE"

nicev drugega kot dati povelje za umik in hitro spremeniti svojo politiko. Že dolgo ni bilo slisati, piše "Ere Nouvelle", da je treba urediti vse spore s Francijo. Sedaj slisimo takšne glasove. Že dolgo ni bilo v Italiji slisati kakšne lepe besede o Mali zvezzi, ugotavlja "Tempo", sedaj pa se naenkrat pojavi želja, da bi bilo dobro urediti odnosaje z njim ki je prej niso namenivali niti priznati in so jo spolkopavali, kjer so le mogli.

V Parizu z zadostenjem beležijo precej, v katerem se nahaja Italija, a pristavljajo, da bo sedaj lažje najti s pocazom med njo in Francijo na eni ter med njo in Malo zvezjo na drugi strani. Francoski in italijanski načrt o Podonavju si sicer nasprotjujeta, a se sicer strinjata v cilju, ki je za obdržati enak: zagotoviti vsem podonavskim državam brez razlike neodvisen razvoj in jim omogočiti neodvisen razvoj. Sedaj torej je vendar le prišlo do prave veljavne Tordiejev izrek, da bo Podonavje doseglo blagostanje, če se ne bodo vmešavale velesile, ki imajo samo to analogo, da druga drugi preprečijo, da bi se hodile past v podonavsko deželo. Francoska rezerviranost ob priliki deželjanske vojne v Avstriji, ki je pustila delati Italijo samo, bo prinesla svoje sadove. Italija si je pobila glavo. Sedaj še le bomo že njo razvrajeti.

"Gornale d'Italia" demandira vse tedenciozne vesti nemških listov o italijanskih namernih, da podpre restavracije Habsburžanov v Avstriji. Posebno ostro napada "Gornale d'Italia" Hitlerjev "Valkischler Beobachter", ki objavlja veste, da je italijanski predstojnik na povratku iz Bruslja obiskal v Steenokerzeelu bivšo cesarico Cito in njenega sina Otona.

Na obroku položnega lruiba se je greč pred svojo koliko pečlar Peterka.

Kratko pipo je žuljil in strmel v daljavo. Redkobesen je. Le par jih je povedal, pa se mi je zdele, da so prišle iz modrijanovih ust.

Slovenska vdova v najboljših letih, večka močna in čedna, se je oglastila iz kuhišne, ko je Kamun potekal na vrata in rekel, da ima enega iz New Yorka s seboj:

— Kar notri ga pripelji, če je še ledikali pri vodovem.

Nekoliko je bila v zadregi, ko sem vstopil in ni dalje spraševala, jaz ji pa tudi nisem hotel razlagati svojih razmer.

Sporočila nato, da je že oddalec pozdravljal postaven možak, in ko sva stopila v hišo, nama je prišel nasproti z vrčem iskrečev se in ne veče se piječ.

— Nazdrave! — je rekel, še predno smo si segli v roke.

Anton Bokal, prava deloenska korenina, velik in močan.

Ko se je zasejal in spregovoril, je posoda kar žvenkeča na mizi.

Kadarkoli je dvignil čašo, se mi je zdele, da bo zdaj dajal zapel.

— Oče nebeski, glej, še en kozarček zdej... Tako je bila zgovorjen, da njegova simpatična žena skor ni mogla do besede.

Zelo sem bil vesel znanstva s članom znamene družine Zalarjev.

Johnom Zalarjem, ki je menda nečak oziroma bližnji sorodnik vescnega tajnika KSKJ.

John je mestni detektiv ter je bil že večkrat v službenih zadevah v New Yorku.

Newyorški detektiv in policiotov in policiotov ni mogel prevhaliti.

Ne bom rekel, res so gentlemani, toda gorje tistem, ki jim pride v roke.

Ne samo z newyorškimi policiemi, tudi z Johnom Zalarjem bi ne hotel imeti nobenega "službenega" opravka.

Njegova žena je imela baš s kuho deč, zato nisem mogel dosti govoriti z njo.

Obiskal sem tudi mater v prvem nadstropju, ki je živaha slovenska ženica, kateri je videti, da še vedno posveča vso skrb svojim že odraslim oarokom.

Poleg Johna Zalarja je v mestni službi še več drugih Slovencev.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GUY DE MAUPASSANT:

MASKA

V Elisee Montmartre je bila maskerada. Bilo je v postu in ljudje so drli po razsvetljenem hodniku, ki je vodil v plesno dvorano kot dre voda po zavornici. Glasna gôdaba orkestra, ki je vihrala kot orkan, stresala zidove in streho ter donela po celem mestnem okraju, po vseh cestah ter budila ono neodoljivo željo, ki živi kot popolnoma živalski instinkt v človeškem srenu: željo, da se pleše, spravi kri v valovanje ter se zabava.

Statni gospodčki so prišli z vseh delov Pariza, ljudje iz vseh krogov, ki ljubijo bučno zabavo. — Bili so uradniki, priganci, propale ženske vseh vrst, v navadnem kombaju in najfinijem batistu; bili so bogate demimondke stare, z nakitom preobložene, uboge dekleice žestnjajstv let polne želje, da se zabavajo, da se udajo možkim in razispajajo denar.

Med to mešano množico so se motali elegantni gospodčki v fraku, na lovu za svežino mesom, za mlado, okusno divjačino. Iskari so, dobesedno vohali v zraku, dočim je makoče očvidno gonila želja, da se zabavajo. Že se je zbrala krog skokov in gibanj posebno znanih plesalcev kankana velika množica ljudi. V valoviti črti semterta premikajoča se ograja možkih in žensk, ki je obdajala štiri plesalce, da se zabavajo. Že se je zbrala krog skokov in gibanj posebno znanih plesalcev kankana velika množica ljudi. V valoviti črti semterta premikajoča se ograja možkih in žensk, ki je obdajala štiri plesalce, se je zvijala krog njih kot kača, ki se je sedaj umaknila, sedaj zožila kot pač bila gibana plesalcev. Obe dekleice, kajih noge so bile videti kot s gunijem pritrjeno na ostalo telo, sta delali s svojimi nogami povsem nevtrjnijo gibanja. Metalni sta jih tako silo v zrak, kot da bi hoteli poleteti udrije prav do oblakov. Na to sta se naenkrat tako razkorčali, kot da sta preklani do polovice telesa. Potem sta spravili po eno nogo naprej, drug nazaj ter se naenkrat z napol ostredno, napol kočimo krenjto s sredino dotaknili. Nujina plesala sta skakala, udarjala z nogama skupaj, skakala v zrak in med maskami je marsikdo uganil, da sta zelo izmučena.

Eden teh, ki je plesal v eni najslavnnejših kankan kadril, da zastopa neko odsončno avtoriteto na tem polju, lepega Songe-au-Gosse, je delal tako blazne skoke in se takoj neumorno kretal, da mu je občinstvo naduviano plaskalo.

Bil je sub, oblečen kot modni potopata, z gludko masko pred obrazom ter veliko baroko na glavi.

Bil je videti kot punčička iz vaska, kot fantastična karikatura govega običajnega lepega mladega moža, ki je nastlikan v modnih žurnalih. Plesal je z velikim navdušenjem in naporom, a nekoliko neokretno, ker je skušal biti komičen.

Ko je takoj skočil, da mu je občinstvo naduviano plaskalo.

Izrični kljuci priznanja so mu dali novega poguma in pričel je skakati kot brezumen ter s takimi skokami, da je naenkrat priletel z glavo

med množico, ki je opazovala ples in ki se je zoper zgrnila za truplom nepremično ležečega plesalca.

Par mladih možkih ga je dvignilo ter odneslo. Pekličali so zdravniku. — Neki mlad, zelo eleganten gospod v černem fraku in z velikim biserom na prsih, se je pričkal ter ponizno rekel:

„Jaz sem profesor na vsečilima ţeu!“

Pustili so ga skozi in obiskal je v majhnem prostoru, ki je bil napoljen škatljami vseh vrst, plesale, ki se vedno ni prišel k zavesti.

Položili so ga na par stolov. — Zdravnik je hotel najprvo odvetjeno masko in zapazil je, da je pritrjena na prav kompletiran način s številnimi metalnimi žicami, ki so se spajale z baroko. Vsled tega je bila glava popolnoma vkljenjena ter jo je bilo mogoče oprostiti le s siro.

Tudi vrat je tičal v prevečenem usnju, ki bi bil podbradka navzdol pritrjen na srajco ter pobaran v barvo človeške kože.

Le s pomočjo močnih škarji je bilo mogoče odstraniti masko.

Ko je napravil zdravnik zarezave v ta čudni oklep in sicer od ramen pa do sene, je zapazil za oklepom obraz starega moža, ki je bil bleđ, nsguban in razoran. — Ljudje ki so prinesli noter mlado, plavolaso masko, so bili tako presenečeni, da so ni hihce smejali in da ni hihce izpogrevor besedice.

Gledali so ga ko je tako ležal na stolih, opazovali njegov žalostni obraz s sklenjenimi očmi, njegove bele lase, ki so padali preko lica in na brado. Počakal je stare glave pa je željal majhna gladka maska, svetla maska, ki se je neprestno smetala.

Zdravnik je bil presenečen ter je vprašal: „Zakaj pa pleše tako bremzno, tako star človek?“

„Skomognila je z rameni ter postajala vedno bolj rdeča v obrazu, radi naraščajočega srda.“

„Ha, zakaj? On hoče le, da bi človek mislil da je mlad, da bi ga smatrala ženske za mladega ter mu sepetalo v uho. On se hoče le lizati krog ujih, teh smrdljivih žensk, z moko na licih. Pravpa nesreča je! Veste, gospod doktor, jaz imam življenje, to vam rečem, že dvajset let. Pa ga spraviva najprvo na posteljo da ne bo zbolel. Ali hoče biti tak dobiti ter mi pomagati? Če pride tak domov, ne morem sam vsega opraviti.“

Stari je sedel na svoji postelji,

gledal topo krog sebe in dolgi, beli lasje so mu padali po licu.

Njegova žena se je ozrla vanjnežno, a obenem žezno ter nadaljevala:

„Poglejte no, ali ni videti lep za njegovo starost? In vendar se mora preboleči v mladega gizdelina, da bi kdo mislil, da je v resnici mlad.“

Ali ni to žalostno? In kako lepo glavo ima, gospod doktor. Pokazala vam jo bom, predno gre v posteljo.“

Stopila je k mizi, na kateri je stal umivalnik in vrč z vodo. Milo, pesalnik in krtača so ležali poleg. Vzela je v roko krtačo, stopila k postelji ter prijela piganec za glavo. Po par minutah dela je napravila iz njegove glave praveci model za slikarja, z dolgimi, belimi kodri, ki so p. apadali do tlinika. Nato je stopila korak nazaj, da ga opazuje.

„Ali ni lep za njegovo starost?“

„Zelo lep,“ je rekel doktor, ka-

teremu je pričel ugajati celi nastop.

Ona pa je dostavila:

„Vi bi ga morali videti, ko je bil star petindvajset let! Sedaj pa ga morava položiti v posteljo, ker bi sicer udarilo žganje skozi. Gospod doktor, ali ga hočete potegniti za rokav! — Tako, dobro je! Sedaj spodnje hlače. Počakajte, sedaj mu bom sezula črevlje, — tako, dobro je. Tako — sedaj ga pa položiva. Pa le nikar ne mislite, da mi bo napravljal prostor v postelji. Jaz lahko gledam, kam bom legla! Kam za hudiča!! Za to se seveda on ne briga, ta stari norce!“

Kakor hitro je čutil starec, da je v postelji, je zaprl oči, jih zopet odprl, zopet zaprl in v njegovih zadovoljnih potezah je bilo čitati odločno željo da bi spal, spal...

Doktor ga je opazoval z vedno rastočim zanimanjem ter konečno vprašal:

„Torec se po maskeradah izigra za mladega fant!“

„Vedno, gospod doktor! In zjutraj pride domov, — da nimate pojma. Vidite, iz obzavovanja gre tja ter si napravi preko starci obraz mladega. Da, iz obzavovanja, da ni več kar je bil preje in da nima več toložen.“

On je spal ter pričel smrčati. Ona ga je s sočutjem opazovala ter napovedovala:

„Da, jaz vam rečem, ta je imel žensk! Nit mišljiti si ne morete tega, gospod doktor! Več kot najlepši gospodje iz visoke družbe, več kot vse tenoristi in generali.“

„Tako! Kako pa je to prišlo?“

„Ha, sprva se hoste čudili, ker ga niste poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s seboj in od takrat ga nisem zapustila, nit en dan, kljub vsemu. Žalost in skrb pa mi je delal, o jemanie!“

„Ali sta poročena?“

„Da, gospod doktor. Drugace bi me nista poznavali v njegovem velikem času. Ko sem ga jaz prvič vidi, je bilo tudi na maskeradi, na katere je vedno hodil. Rečem vam, da sem bila takoj prvoč kot riba na trniku. Ta vrag je bil lep, gospod doktor, in človek bi kar tulil, če ga je pogledal. Imel je kot oglje černe kodre in oči, tako velika kot okna, da bi je lep človek. Na večer me je vzel s

